

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİSAYAR TEKNOLOJİLERİNİ KULLANIM DÜZEYLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ*

Öğretim Görevlisi Emine Zehra TURAN

Nevşehir Üniversitesi Eğitim Fakültesi

zturan@nevsehir.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin öğrenme ve öğretme süreçlerinde bilgisayar teknolojilerinden yararlanma düzeylerini belirlemektir. Bu çalışma nitel ve nicel verilerin birlikte kullanıldığı tarama modelinde bir araştırmadır. Veriler Türkiye'nin çeşitli illerinde görev yapan 93 tane Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinden online anket yoluyla toplanmıştır. Araştırma evrenini Türkiye'de görev yapan DKAB öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini random (rastgele) olarak internet üzerinden ulaşılan 93 tane ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında görev yapan öğretmen oluşturmaktadır. Veriler kapalı ve açık uçlu soruların yer aldığı anket yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde nicel veri analiz tekniklerinden frekans ve yüzde hesapları yapılmış nitel analiz tekniklerinden ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçları tablolar halinde gösterilerek sonuçlar değerlendirilmiş ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Bilgisayar destekli eğitim, DKAB Öğretmeni, nitel araştırma.

THE IDEAS OF TEACHERS OF RELIGION TEACHING ABOUT THE LEVELS OF COMPUTER TECHNOLOGIES USAGE

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the level of teachers of religion towards the use of computer technologies during the learning- teaching process. This study is a combination of qualitative and quantitative research data used in the screening model. This research data was collected through 93 teachers of religion from an online survey website. The data was collected from 93 teachers of religion employing in various cities around Turkey via online survey monkey website. The population of this study is teachers of religion in Turkey. The sample of the study is randomly conducted by 93 teachers employing in primary and high schools. Data

*Bu çalışma 24-26 Eylül 2010 tarihlerinde Konya'da, ICITS10'da "4th International Computer&Instructional Technologies Symposium" adlı uluslararası sempozyumda bildiri olarak sunulmuş ve özeti yayınlanmıştır.

were collected through closed and open-ended questions. In the analyse of data quality data analysis techniques, frequency and percentage were used and in quantity data analysis techniques, descriptive were used. Results of the study were displayed by tables and results were evaluated, several suggestions were presented.

Keywords: computer-assisted education, religious teacher, qualitative research.

1. GİRİŞ

Yapılandırmacı yaklaşımların tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de eğitim ve öğretim ortamlarına girmesi, bilgisayar destekli öğretimi de beraberinde getirmiştir. Öğretmenler bilgisayar yardımı ile materyallerini hazırlamaktadırlar. ‘Bilgisayar destekli öğretim’ öğretim yöntem ve teknikleri arasında bilgisayar destekli öğretim yerini çoktan almıştır. Din eğitiminin de bu gelişmelerden bağımsız kalamayacağı da bir gerçektir.

Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili pek çok araştırma yapılmıştır. Yalın (2000) ise, bilgisayar destekli öğretimin tarifini yapmış ve bilgisayarların sistem içine programlanan dersler yoluyla bir konu ya da kavramı öğretmek ya da önceden kazandırılan davranışları pekiştirmek amacıyla kullanılması olduğunu belirtmiştir.

Alkan (2005), bilgisayarları büyük boy, mini ve mikro bilgisayarlar olmak üzere üç kategoride toplamıştır. Eğitimde alanında bilgisayarlar en çok yönetim, öğrenci işleri, ölçme- değerlendirme, rehberlik, öğretim hizmetlerinde kullanıldığını aktarmaktadır.

Dinçer (2006) ise eğitimin her basamağında artık bilgisayarın rahatlıkla kullanımından bahsetmektedir. Yapılandırmacı eğitimin istediği bu öncelikler bilgisayar sayesinde daha uygulanabilir hale gelmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile ilgili yapılmış çalışmalara bakıldığında, Asan (2000) ‘Bilgisayar destekli din eğitimi’ adlı çalışmasında bilgisayarlı eğitimin din eğitiminde bilgisayar kullanımından söz etmektedir.

Taştekin (2008) ‘Bilgisayar destekli görsel sınıf projesinde DKAB’ne uygulanabilirliği’ konulu bir çalışma yapmıştır.

Bunun dışında M.Naci Kula’nın Çocuğun Dini Eğitim ve Öğretiminde Bilgisayarın Kullanımı adlı bir eseri mevcuttur.

Bilgisayar destekli eğitim 1960’lı yılların başlangıcında bilgisayar sektörünün en önemli amaçlarından birisiydi (İmpagliazzo, 2004). Çünkü mevcut araştırmalarda incelendiğinde bilgisayarlar;

- Öğrencinin kendi öğrenme hızına göre öğrenmesine olanak tanınması,

- Diğer eğitsel ortamlara nazaran daha kalıcı yaşantılar kazandırması,

- Yazılımlar aracılığı ile öğrenilen konuya özgü resim, animasyon, hareketli gerçek görüntü filmleri vb. olanakları sunarak öğrenmeyi daha kısa ve etkili biçimde gerçekleştirmesi,

- Gerek öğrencinin kendisini ve gerekse öğretmenin öğrencinin öğrenme düzeyini takip olanağı tanınması, özelliklerine sahiptir.

Sünbül (2007), öğretim teknolojisini, belirli öğretim disiplinlerinin kendine özgü yönlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknolojilerdir diye tanımlamaktadır. Öğretim teknolojisi, araç kullanılsın ya da kullanılsın, bireylerin davranışlarında ve öğrenme çıktısında meydana gelecek değişikliği sağlamak için öğrenme ortamında yapılan düzenlemelerdir.

BYÖ, her öğrencinin etkileşim yeteneğine uygun bir yöntem sunar. BYÖ, ayrıca uzaktan eğitime de girmiştir. BYÖ, bağımsız olarak öğretimi destekleme işlevini üstlenmektedir. BYÖ, dersleri öğrenciyi öğrenme deneyimlerine yönlendirir. BYÖ, öğrencinin kendi hızına göre ilerlemesine olanak verir (Kaya, 2005).

Bilgisayar destekli öğrenme sayesinde öğrenciye soru sorma, cevapları düzeltme, yönlendirme, deneysel tasarıma teşvik gibi olanaklar sağlama, çift yönlü etkileşim olanağı, geri beslenme olanağı, orta düzey sembolik temsil olanağı, ucuz ve çabuk grafik üretme kolaylığı sağlar (Alkan, 2005).

Eğitim ve teknoloji insan yaşamının daha etken duruma getirilmesinde önemli rolü olan iki temel öğedir. Bilgisayar teknolojilerinde, eğitim alanında en çok yönetim, öğrenci işleri, ölçme-değerlendirme, rehberlik ve öğretim hizmetlerinde kullanılır (Alkan, 2005).

Bu süreç beraberinde yeni yaklaşımları ve düzenlemeleri getirmiş ve BYÖ alanında Dünya’da ve Türkiye’de çeşitli projeler ve çalışmalar yapılmıştır.

Bugün aile içi bilgisayar kullanım oranı Japonya’da %80’lerde, Almanya, Kanada ve İngiltere’de ise %70’lerde. Teknolojide ki gelişimin hızını okulların takip edip edememesi şu andaki tartışma konusudur (OCDE, 2008).

Rettberg ve Bobda (2005), bir dersi hazırlamak için öğretmenin en esaslı görevinin, dersin öğrenme amaçlarını kapsayan ve verilecek öğrenme içeriği belirlemek olduğunu söylerler. Bu görev zaman alıcıdır, çünkü öğretmenler öğrencilerin öğrenmesi gereken bilgileri düzenlemelidir ya da var olan içeriği uygulamalı veya yaratma ihtiyacı içinde olmalıdır. Yazarlar e-learning gibi yeni uygulamalı eğitim modellerinden bahsetmektedirler.

Türkiye’de yapılan projelere örnek olarak teknolojinin okullara entegrasyonunu sağlamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığının 1997 yılında 4306 sayılı “Temel Eğitim Yasası” ile zorunlu eğitimi sekiz yıla

çıkarmasıyla birlikte ilköğretimin kalitesinin artırılmasına yönelik olarak bütün ilköğretim okullarına bilgi teknolojisi (BT) sınıflara kurulmaya başlanması verilebilir (Akkoyunlu & Yılmaz, 2005).

Bilgisayar Destekli Eğitim Projesi, Endüstriyel Okullar Projesi, Yaygın Mesleki Eğitim Projesi, Milli Eğitimi Geliştirme Projesi, Çağrı yakalama 2001 Projesi gibi iç ve dış kaynaklı projeler ile çeşitli hibe projeleri büyük ölçüde eğitim ve bilgi teknolojileri odaklı olmuştur. Bu çerçevede; tüm bu projelere ilaveten ve hepsinden daha büyük ölçekli ve kapsamlı olmak üzere Temel Eğitim Programı 1998 yılında uygulamaya konulmuş olup, çalışmalar halen sürdürülmektedir. Temel Eğitim programı birinci fazı kapsamında 2.802 ilköğretim okuluna bilgisayar, yazıcı, televizyon, tepegöz ve bilgisayar yazılımlarının yer aldığı, internet erişimi bulunan Bilgi Teknolojisi (BT) sınıfları oluşturulmuş ve bu sınıflara video, video kasetleri ve tepegöz saydamı sağlamak üzere, satın alma işlemleri yapılmıştır. (MEB, 2001).

Buna ek olarak, Bakanlıkça 2006 yılında yayımlanan 2590 sayılı Tebliğler Dergisinde “Öğretmenlik Mesleki Genel Yeterlikleri” kapsamında öğretmenlerin bilişim teknolojileri alanında sahip olmaları gereken beceriler tanımlanmıştır. (örneğin: farklı yeteneklere sahip öğrencilere yönelik uygun öğrenme ortamları sağlamak için teknolojiden yararlanmak, vb.) (MEB, 2006).

Din öğretiminde ise uygulamalar genellikle, öğretmen, sınıf ve ders kitabıyla sınırlı kalmıştır. Oysa öğrenme teorileri, öğrenme-öğretme süreçlerine sistemli bir yaklaşımın gerekli olduğuna ve eğitim ortamlarının öğretmen-sınıf-ders kitabı geleneksel üçlüsünden farklı olarak geniş ve kapsamlı biçimde ele alınmasına işaret etmektedir (Bilgin- Selçuk, 1995).

Önceki dönemlerde din öğretiminde uygulamalar daha çok anlatım yoluyla yapılmaktaydı. Fakat yapılandırmacı sisteme geçtikten sonra eğitim ve öğretim anlayışı geleneksel sisteme göre farklılaşmış ve öğretim metotlarında bir takım yenilikler ortaya çıkmıştır. Bu değişim rüzgârından din eğitimi ve öğretimi de etkilenmiştir.

Etkili bir din öğretiminde, öğrencinin öğrenmeyi etkin bir şekilde gerçekleştirmesi için, uygun şartlar sağlanmalıdır. Din öğretiminin insan yaşamının hemen tüm evrelerini etkileyen bir süreç içermesi ve bu sürecin sağlıklı yaşanabilmesinin gerekliliği, bu alandaki eğitim anlayışının daha bilimsel ve kollektif olmasını zorunlu kılmaktadır. (Taştekin, 2008).

Din eğitim ve öğretimi karmaşık bir yapıdadır, çünkü Din Eğitimi ve Öğretimi sadece İslam Dini'nin eğitimini değil aynı zamanda diğer dinlerin de eğitimini kapsamaktadır. Din öğretiminin farklı alanlarında da bilgisayar kullanılabilir. (Taştekin, 2008).

Eğitim ve öğretimde bilgisayar kullanımı ileri ki yıllarda daha da yaygınlaşacağı için DKAB öğretmenlerinin şimdiden gerekli önlemleri alıp, bu konuda kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir. Araç-gereçlerin öğretim-öğrenme sürecindeki en önemli rollerinden biri fikirleri somutlaştırması, anlaması güç olgu ve olayları basitleştirmesidir. Çok fazla soyut kavramların yer aldığı din eğitiminde bilgisayar yöntemiyle ders işlenmesinin yararları oldukça fazladır.

Din öğretiminde kullanılacak hazır paket programları gittikçe çoğalmaktadır ve öğretmenler bunları derste rahatlıkla kullanmaktadırlar.

Din öğretiminde bilgisayar destekli öğretimin uygulanabilmesi için Aydın(2007) bazı tedbirlerden bahsetmektedir.

1. Öncelikle bilgisayar destekli din eğitiminde uygulanabileceği ve öğretime kolaylık getireceği öğretmenler tarafından benimsenmelidir.
2. Bilgisayarın öğretime destek olan bir öğretim- öğrenme aracı olduğu bilinmelidir.
3. Bilgisayarı herkes kullanamaz gibi gereksiz bir korku yenilmelidir.
4. Birçok okulumuzda kurulu bulunan bilgisayarlar, konuya ilgi duyan öğretmenlerimizin gözetiminde kullanımına açılmalıdır.

Öğrenciler farkı öğrenme stil ve ihtiyaçlarına sahiptirler. Öğrencilerin bazıları dinleyerek, bazıları görerek, bazıları okuyarak, bazı öğrenciler öğrenilmesi gereken bilgiyi farklı araç-gereçlerle sunulduğunda öğrenebilirler.

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin öğrenme ve öğretim süreçlerinde bilgisayar teknolojilerinden yararlanma düzeylerini, bilgisayar teknolojilerinin kullanımında karşılaşılabilecek problemlerini belirlemek, bu konuda öğretmenlerin kullanım düzeylerini ölçmek ve bu kullanım düzeylerini etkileyen faktörleri belirleyip, alınması gereken önlemler ile bilgisayarın daha etkin kullanılabilmesi için yapılması gereken çalışmalar hakkında görüş belirtmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır:

1. DKAB öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerinden faydalanma durumları nasıldır?
2. DKAB öğretmenlerinin bilgisayarı kullanabilme düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. DKAB öğretmenleri interneti kullanma düzeylerine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bir ülkenin kalkınmasında yetişmiş iyi ahlaklı insan gücünün çok etkisi vardır. DKAB öğretmenlerin en önemli amaçlarından birisinin de ahlaklı birey yetiştirmek olduğu bilinmektedir. Bu nedenle de ahlaklı bireyler yetiştirmek için öğretim materyallerinden birisi olan bilgisayar eğitimin her alanında olduğu gibi din eğitiminde de kullanılmaktadır. Öğretmenlerin bilgisayar kullanma düzeylerine ilişkin görüşlerinin alınması yoluyla bu alanda eksiklikler tespit edilip, gerekli önlemlerin alınması sağlanabilir.

Araştırmanın sürekli yeniliklere konu olan bilgisayar destekli eğitimin DKAB alanında da daha yaygın hale getirebilmesi için yapılacak bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı umulmaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışma nicel ve nitel verilerin birlikte kullanıldığı bir araştırmadır. Nitel boyutuyla durum çalışması, nicel boyutuyla tarama modelindedir. Bu araştırmada Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerini kullanım düzeylerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Bunun için araştırmacı tarafından anket hazırlanmış ve kapsam geçerliliği için uzman görüşü alınmıştır.

4.1. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini 2010 yaz döneminde Konya, İstanbul, Ankara, İzmir ve Sinop il merkezlerinin ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan DKAB öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu öğretmenlere ulaşmak için mail adresi bulunan öğretmenlere mail gönderilerek diğer arkadaşların mail adresleri istenmiştir.

Ulaşılan mail adreslerinin tamamına online anket gönderilmiştir. Araştırmanın örneklemini gönderilen anketleri cevaplayan 93 tane DKAB öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma için belli bir yöntemle örneklem seçilmemiş, gönüllü olan ve kolay ulaşılabilir olan DKAB öğretmenleri örneklemini oluşturmaktadır. Mertens (2005)'e göre, bu örnekleme yöntemi araştırmacılar tarafından sıkça kullanılmaktadır. Ancak sınırlılıklarından dolayı sonuçların evrene genellemesinde dikkatli olunmalıdır.

4.2. Sayıtlar

1. Alan yazınla ilgili yeterli sayıda yurt içinde ve yurt dışında yer alan kaynaklara ulaşılmıştır.

2. Araştırmaya katılan öğretmenler anketleri yanıtlarken içten ve gerçek düşüncelerini yansıtmışlardır.

4.3. Sınırlılıklar

Bu araştırma Türkiye'deki ilk ve orta öğretimde resmi ve özel okullarda görev yapan DKAB öğretmenleriyle sınırlıdır. Araştırmada incelenen değişkenlere ait veriler araştırmada kullanılan anketten elde edilen verilerle sınırlıdır.

5. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Araştırma için veriler, DKAB öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerini eğitimde ve günlük hayatta kullanmaları ve teknolojiye bakış açılarını ölçmeyi amaçlayan bir anket aracılığı ile toplanmıştır. Hazırlanan anket 2010 yılı yaz döneminde Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan mail adresleri ile ulaşılabilen 93 tane DKAB öğretmenine online olarak uygulanmıştır. Anket maddeleri araştırmacı tarafından ilgili literatür taranarak ve öğretmenlerin görüşlerine başvurularak hazırlanmıştır. Geçerlilik ve güvenilirlik sağlanması için önceden 4 öğretmene pilot olarak uygulanmış, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra uzman 2 öğretim üyesinin görüşleri de alınarak ilgili ankete son hali verilmiştir.

Araştırma verilerini toplamak üzere, araştırmacı tarafından anket geliştirilmiştir. Bu anket 3 bölümden oluşmaktadır.

1. Bölüm öğretmenlerin demografik ve kişisel özelliklerinin yer aldığı bölümdür ve bu bölümde öğretmenlerin mezuniyet, iş, kıdem, çalışma durumlarını içeren bilgileri yer almaktadır.

2. Bölümde ise öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımıyla ilgili görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölüm likert tipinde hazırlanmıştır ve 5 derecelidir. Anketin geçerliliği kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşünden yararlanılmıştır. Anket toplamda 50 maddeden oluşmaktadır.

3. bölümde ise öğretmenlerin bilgisayarlı öğretime ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır, bu bölüm likert tipinde hazırlanmıştır ve 5 derecelidir.

Nicel verilerin analizinde istatistiksel tekniklerden frekans (f) ve yüzde hesaplarından yararlanılmıştır. Nitel verilerin işlenmesinde ise betimsel analiz yöntemi benimsenmiştir. Betimsel analiz bulguları okuyucuya sunarken düzenlenmiş ve yorumlanmış olarak ele alır. Betimlemelerin yorumlanması, açıklanması ve neden- sonuç ilişkilerinin irdelenmesi ile sonuca ulaşmak esastır (Yıldırım ve Şimsek, 2006).

6. BULGULAR VE YORUM

Tablo1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet Dağılımı	f (%)
Kadın	45 (48,3)
Erkek	48 (51,7)

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık %52 erkek, % 48 kadındır.

Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımı

<i>Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşa göre dağılımı</i>	
Yaş aralığı	f(%)
20-25	16 (17,2)
26-31	31 (33,4)
32-37	19 (20,4)
38-43	11 (11,9)
44-49	8 (8,6)
50-55	7 (7,5)
56-61	1 (1,0)

Tablo 2 sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan öğretmenlerin %33.4'ü 26-31 yaşları, %20.4'ü 32-37, %17.2'i 20-25, %11.9'u 38-43, %8.6'ı 44-45, %7.5 'i ise 50-55 ve %1.0'ı 56-61 yaşları arasındadır. Buna göre en büyük frekansı 26-31 yaş grubu oluşturmaktadır.

Tablo 3: Kıdem Yılına Göre Dağılım

Kıdem Yılı	f(%)
1-5	39 (42,9)
6-10	20 (21,7)
11-15	10 (10,7)
16-20	11 (11,8)
20'den çok	13 (12,9)

Tablo 3'ün verilerine göre araştırma kapsamında yer alan öğretmenlerin %42.9'u 1-5 kıdem yılında, %21.7'i 6-10, %10.7'i 11-15, %11.8'i 16-20, %12.9'u 20 yıldan daha çok kıdeme sahiptir. Bu sonuca göre araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük birçoğunun görevlerinin ilk beş yılında oldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 4: Mezun Olduğu Okula Göre Dağılım

<i>Mezun olduğu okula göre dağılım</i>	
Mezuniyet	f (%)
Yüksek İslam Enstitüsü	3 (3,3)
İlahiyat (Eski- Yeni Lisans)	53 (57)
DKAB	37 (39,7)

Tablo 4'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %57'i İlahiyat Fakültesi (Eski Lisans- Yeni Lisans), %39'u Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği, %3'ü ise Yüksek İslam Enstitüsü mezunudur. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun İlahiyat Fakültesi mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 5: Okulunuzda Kullanabileceğiniz Bilgisayar Var Mı ?

Okulda Bilgisayar Durumu	f (%)
Evet	91 (97,8)
Hayır	2 (2,2)

Tablo 5 anlaşıldığına göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %97.8'i okullarında kullanabilecekleri bir bilgisayarın olduğunu, %2.2'i ise okullarında kullanabilecekleri bir bilgisayarın olmadığını belirtmişlerdir. Bu sonuca göre DKAB öğretmenlerinin çoğunun çalıştıkları okullarda kendilerinin kullanabilecekleri bir bilgisayar olduğu elde edilen veriler arasındadır.

Tablo 6: Okulunuzda Kullanabileceğiniz İnternet Var Mı?

Okulda İnternet Kullanımı	f (%)
Evet	91 (97,8)
Hayır	2 (2,2)

Tablo 6'ya göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %97.8'i okullarında internet olduğu, %2.2'nin de okullarında internet olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre DKAB öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun çalıştıkları okullarında internet bulunmaktadır.

Tablo 7: Evinizde Bilgisayar Var Mı?

Evde bilgisayar durumu	f (%)
Evet	92 (98,9)
Hayır	1 (1,1)

Öğretmenlerin %98.9'nun evinde bilgisayar olduğu ve %1.1'nin ise evinde bilgisayar olmadığı tablo 7'deki verilerden anlaşılmaktadır. Bu

sonuca göre DKAB öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun evinde kullanabilecekleri bilgisayar bulunmaktadır.

Tablo 8: Evinizde İnternet Var Mı ?

Evde internet durumu	f (%)
Evet	89 (95,7)
Hayır	4 (4,3)

Tablo 8'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %95,7'nin evinde internet olduğu ve %4,3'nün evinde internet olmadığı görülmektedir. Bu verilere dayanarak, DKAB öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun evinde internet vardır.

Tablo 9: Günde Yaklaşık Kaç Saat Bilgisayar Kullanıyorsunuz?

Bilgisayar Kullanım saati	f (%)
1'den az	5 (5,3)
1-4	64 (68,9)
5-9	21 (22,6)
10-15	3 (3,2)

Tablo 9'a göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %68,9'u günde 1-4 saat arası, % 22,6'ı 5-9, % 5,3 1 saatten az, %3,2'si ise 10-15 saat arası bilgisayar kullanmaktadır. Bu sonuca göre öğretmenlerin en çok 1-4 saat arası bilgisayar başında kaldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo10: Günde Yaklaşık Kaç Saat İnternet Kullanıyorsunuz?

<i>İnternet kullanım saatine göre dağılım</i>	
İnternet Kullanım saati	f (%)
1'den az	10 (10,7)
1-3	50 (53,5)
4-7	26 (27,9)
8-10	6 (6,2)
10'dan fazla	1 (1,7)

Tablo 10'a verilerine göre öğretmenlerin %53,5'i 1-3 saat arası, %27,9'u 4-7, %10,7'si bir saatten az, %6,2'i 8-10, %1,7'si ise 10 saatten fazla internette kalmaktadırlar. Bu sonuca göre öğretmenlerin çoğu 1-3 saatleri arasında internette kaldıkları söylenebilir.

Tablo 11: Öğretim Amaçlı En Çok Faydalandığımız Dkab İle İlgili Siteler Hangileridir?

www.dindersi.com/ 44.6 %, www.dinkulturuogretmeni.com/ 30.4%
www.dinahlak.com 3.4%, www.dersimizdin.org/ 2.2 %, diğer 19.6 %

Tablo 11'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %44.6'sı dindersi.com sitesinden, %30.4'ü dinkulturuogretmeni.com, %3.4'ü dinahlak.com, %2.2'i dersimizdin.org sitesinden faydalanmaktadır. Buna göre öğretmenlerin büyük bir kısmının en çok dindersi.com adlı web sitesinden faydalandığı verilerden anlaşılmaktadır.

Tablo 12: Çalıştığınız Kurum Aşağıdaki Kategorilerden Hangisine Girmektedir?

Devlet 93.3 % , Özel 6.7%

Tablo 12'ye göre araştırmaya katılan öğretmenlerin %93.3'ü devlet sektöründe, % 6.7'i ise özel sektörde çalışmaktadırlar. Bu sonuca göre öğretmenlerin büyük birçoğunun devlet memuru oldukları görülmektedir.

Tablo 13: Üniversitede Aldığınız Bilgisayar Eğitiminin Düzeyini Nasıl Değerlendirirsiniz?

Üniversitede alınan bilgisayar eğitimi	f(%)
Yetersiz	46 (49,5)
Yeterli değil	23 (24,7)
Yeterli	13 (13,9)
Kısmen yeterli	8 (8,7)
Çok yeterli	3 (3,2)

Tablo 13'göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin %49.5'i üniversite döneminde aldıkları bilgisayar eğitim düzeyini yetersiz görmekte, % 24.7'i yeterli değil, 13.9 'u yeterli, 8.7'si kısmen yeterli, 3.2'si çok yeterli görmekte. Bu sonuca göre, öğretmenlerin büyük bir kısmı kendilerini aldıkları eğitim konusunda eksik ve yetersiz görmekte.

Tablo 14: Mezuniyet Sonrası Aldığınız Ek Öğrenimler Nelerdir?

Üniversite alınan ek öğrenimler	f(%)
Hizmet içi kurslar	43 (46,2)
Yüksek lisans	26 (27,9)
Bilgisayar kursları	20 (21,6)
Doktora	4 (4,3)

Tablo 14'e verilerine göre %46.2'si mezuniyet sonrasında hizmet içi kurslara katılmışlardır, %27.9'u yüksek lisans yapmışlardır, %21.6'sı bilgisayar kurslarına katılmışlar, % 4.3 'ü doktora yapmışlardır. Hizmet içi kursların, öğretmenlerin mezuniyet sonrasında en çok aldıkları ek öğrenim olduğu verilerden anlaşılmaktadır.

Tablo 15: Ne Kadar Zamandır Bilgisayar Kullanıyorsunuz?

Ne kadar zamandır bilgisayar kullanıyor sunuz ?

Bilgisayar kullanma süresi	f(%)
1 yıldan az	0 (0)
1-3 yıl arası	4 (4,3)
4-7 yıl arası	32 (33,4)
8-11 yıl arası	29 (31,2)
11 yıldan fazla	28 (31,1)

Tablo15'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin hiç biri bir yıldan daha az zamandır bilgisayar kullanmamaktadırlar. Tabloya göre öğretmenlerin %33.4'ü 4-7 yıl arası, %31.2'si 8-11 yıl, %31.1'i 11 yıldan daha fazla bir zaman, %4.3 'ü ise 1-3 yıl arası bilgisayar kullanmaktadırlar. Bu verilere bakarak, öğretmenlerin çoğunun en az 4 yıldır bilgisayar kullandıkları görülmektedir.

Tablo 16: Bilgisayar Eğitimi Nerede Aldınız?

<i>Bilgisayar eğitimi nerde aldınız?</i>	<i>f(%)</i>
Kendi kendime	53 (56,9)
Bilgisayar kursunda	28 (30,9)
Okulda	8 (8,9)
Diğer	4 (3,3)

Tablo 16'ya göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin %56.9'u bilgisayarı kendi kendilerine öğrenmişlerdir. Aynı tabloya göre, öğretmenlerin %30.9 'u kursta, %8.9'u okulda, %3.3'ü diğer bir yerde bilgisayar kullanmayı öğrenmişlerdir. Buna göre öğretmenlerin büyük çoğunluğu bilgisayar kullanmayı kendi kendilerine öğrendikleri söylenebilir.

Tablo 17: Size Göre Okullarda Var Olan Yeni Teknolojilerden Öğretmenlerin Yeterince Faydalanmama Nedeni Nedir?

Öğretmenlerin teknolojiden faydalanmama nedeni nedir ?

Faydalanmama nedeni	f(%)
Öğretmenlerin teknolojiye karşı ilgi eksikliği	37 (39,8)
Öğretmenlerin bu konudaki bilgi eksikliği	56 (60,2)

Tablo 17'ye verilerine dayanarak, öğretmenlerin %39.8'i öğretmenlerin teknolojiye karşı ilgi eksikliği olduğu, %60.2'si ise öğretmenlerin bu konudaki bilgi eksikliğinin olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 18: Bilgisayarlı Öğretim Hakkında Size En Uygun Olan Şıkları Seçiniz.

	Hiçbir zaman		Nadiren		Bazen		Genellikle		Sık sık	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Microsoft Word, Powerpoint, Excel kullanım	0	0	3	3.3	9	9.8	44	47.8	36	39.1
Dil Eğitimi CD/ DVD	21	24.1	22	25.3	24	27.6	16	18.4	4	4.6
Film İzleme	8	8.9	22	24.4	36	40	15	16.7	9	10.0
Oyun Oynama	28	31.8	32	36.4	18	20.5	6	6.8	4	4.5
E-mail	0	0	2	2.2	9	9.8	34	37.0	47	51.1
Blogs, forums, internet groups vb.	9	10.3	19	21.8	21	24.1	20	23.0	18	20.7
Ölçme- Değerlendirme	6	6.9	14	16.1	27	31.0	29	33.3	11	12.6
Vitamin gibi eğitim sitelerinden yararlanma	25	28.1	19	21.3	28	31.5	14	15.7	3	3.4
İnternet'i kullanırım	1	1.1	1	1.1	6	6.5	26	28.0	59	63.4
E- okul	3	3.3	3	3.3	6	6.6	38	41.8	41	45.1
Mail- Haberleşme	1	1.1	3	3.3	8	8.7	37	40.2	43	46.7
Messenger/ Skype	2	2.2	14	15.2	20	21.7	30	32.6	26	28.3
DKAB ile ilgili siteler	2	2.2	2	2.2	15	16.3	33	35.9	40	43.5
Gazete Okuma	4	4.4	11	12.2	26	28.9	25	27.8	24	26.7
Yabancı Dili Geliştirme	19	21.8	24	27.6	28	32.2	13	14.9	3	3.4
Alışveriş	26	28.9	24	26.7	30	33.3	7	7.8	3	3.3
Gezi- Tatil- Konaklama	27	29.7	39	42.9	16	17.6	6	6.6	3	3.3
e- book okuma	27	30.7	30	34.1	19	21.6	8	9.1	4	4.5
Facebook/ Tweeter	12	13.5	7	7.9	18	20.2	29	32.6	23	25.8
Bankacılık	29	33.0	13	14.8	10	11.4	20	22.7	16	18.2

Tablo 18'e göre, bu araştırmada katılımcılar bilgisayarlı öğretim hakkında Word, Powerpoint, excel'i kullanımında katılımcıların %47.8'i genellikle, %39.1 sık sık, %9.8 bazen, %3.3 nadiren, %0.0 hiçbir zaman ifadesini kullanmışlardır. Dil eğitimi CD/DVD kullanımında %27.6 bazen, %25.3 nadiren, %24.1 hiçbir zaman, %18.4 genellikle, %4.6 sık sık olarak yanıtlanmıştır. Katılımcılar film izlemede bilgisayar kullanımını %40 bazen, %24.4 nadiren, %16.7 genellikle, %10.0 sık sık, %8.9 hiçbir zaman. Bilgisayarda oyun oynama, %36.4 nadiren, %31.8 hiçbir zaman, %20.5 bazen, %6.8 genellikle, %4.5 sık sık. E-mail kullanma %51.1 sık sık, %37.0 genellikle, %9.8 bazen, %2.2 nadiren, 0.0% hiçbir zaman. Blogs/forums/internet groups kullanma %24.1 bazen, %23.0 genellikle, %21.8 nadiren, %20.7 sık sık, %10.3 hiçbir zaman. Ölçme değerlendirmede bilgisayar kullanımı, %33.3 genellikle, %31.0 bazen, %16.1 nadiren, %12.6 sık sık, %5.9 hiçbir zaman. Vitamin gibi eğitim sitelerinden yararlanma, %31.5 bazen, %28.1 hiçbir zaman, %21.3 nadiren, %15.7 genellikle, %3.4 sık sık. İnternet kullanırım, %63.4 sık sık, %28.0 genellikle, %6.5 bazen, %1.1 nadiren, %1.1 hiçbir zaman. E-okul %45.1 sık sık, %41.8 genellikle,

%6.6 bazen, %3.3 nadiren, %3.3 hiçbir zaman. Mail/ haberleşme %46.7 sık sık, %40.2 genellikle, %8.7 bazen, %3.3 nadiren, %1.1 hiçbir zaman. %Messenger/Skype kullanımı %32.6 genellikle, %28.3 sık sık, %21.7 bazen, %15.2 nadiren, %2.2 hiçbir zaman. DKAB ile ilgili siteler %43.5 sık sık, %39.9 genellikle, %16.3 bazen, %2.2 nadiren, %2.2 hiçbir zaman. Gazete okuma, %28.9 bazen, %27.8 genellikle, %26.7 sık sık, %12.2 nadiren, %4.4 hiçbir zaman. Yabancı dili geliştirme %32.2 bazen, %27.6 nadiren, %21.8 hiçbir zaman, %14.9 genellikle, %3.4 sık sık. Alışveriş, %33.3 bazen, %28.9 hiçbir zaman, %26.7 nadiren, %7.8 genellikle, %3.3 sık sık. Gezi- tatil konaklama, %42.9 nadiren, %29.7 hiçbir zaman, %17.6 bazen, %6.6 genellikle, %3.3 sık sık. E-book okuma, %34.1 nadiren, %30.7 hiçbir zaman, %21.6 bazen, %9.1 genellikle, %4.5 sık sık. Facebook/tweeter %32.6 genellikle, %25.8 sık sık, %20.2 bazen, %13.5 hiçbir zaman, %7.9 nadiren. Bankacılık %33.0 hiçbir zaman, %22.7 genellikle, %18.2 sık sık, %14.8 nadiren, %11.4 bazen.

Tablo 19: Bilgisayarlı Öğretim Hakkında Size En Uygun Olan Şıkları Seçiniz.

	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Az Katılıyorum		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dersin kalitesini artırıyor	0	0	2	2.2	3	3.2	41	44.1	47	50.5
Öğretim tarzıma uyuyor	4	4.3	5	5.4	4	4.3	49	52.7	35	37.6
Öğrenciye cazip geliyor	0	0.0	1	1.1	5	5.4	37	40.2	50	54.3
Çok zamanımı alıyor	10	10.8	18	19.4	23	24.7	26	28.0	16	17.2
Öğrenmeyi daha etkin hale getiriyor	0	0.0	1	1.1	6	6.6	45	49.5	39	42.9
Ölçme- değerlendirme yi daha Kolay hale getiriyor	1	1.1	4	4.5	15	16.9	40	44.9	29	32.6
İş yükümü azaltıyor	0	0.0	12	13.2	20	22.0	31	34.1	28	30.8
Kendi verimimi artırıyor	1	1.1	0	0.0	17	18.7	45	49.5	28	30.8
Sınıf yönetimini kolaylaştırıyor	0	0.0	5	5.5	20	22.0	39	42.9	27	29.7
Ödev takibini kolaylaştırıyor	3	3.2	9	9.7	32	34.4	31	33.3	18	19.4
Derse aktif katılımı sağlıyor	0	0.0	1	1.1	21	23.9	42	47.7	24	27.3
Öğrencilere fayda sağlamıyor	45	48.9	30	32.6	13	14.1	3	3.3	1	1.1
Bilgi çağının gerekliliğidir	0	0.0	0	0.0	5	5.4	29	31.5	58	63.0

Tablo 19'a göre katılımcılara göre bilgisayar dersin kalitesini artırıyor, %50.5 tamamen katılıyorum, %44.1 katılıyorum, %3.2 az katılıyorum, %2.2 katılmıyorum. Öğretim tarzıma uyuyor, %52.7 katılıyorum, %37.6 tamamen katılıyorum, %5.4 katılmıyorum. %4.3 az katılıyorum, %4.3 hiç katılmıyorum. Öğrenciye cazip geliyor, %54.3

tamamen katılıyorum, %40.2 katılıyorum, %5.3 az katılıyorum, %1.1 katılmıyorum. Çok zamanımı alıyor, %28.0 katılıyorum, %24.7 az katılıyorum, %19.4 katılmıyorum, %17.2 tamamen katılıyorum, %10.8 hiç katılmıyorum. Öğrenmeyi daha etkin hale getiriyor %49.5 katılıyorum, %42.9 tamamen katılıyorum, %6.6 az katılıyorum, %1.1 katılmıyorum. Ölçme- değerlendirilmeyi daha kolay hale getiriyor %44.9 katılıyorum, %32.6 tamamen katılıyorum, %16.9 az katılıyorum, %4.5 katılmıyorum, %1.1 hiç katılmıyorum. İş yükünü azaltıyor, %34.1 katılıyorum, %30.8 tamamen katılıyorum, %22.0 az katılıyorum, %13.2 katılmıyorum. Kendi verimimi arttırıyor, %49.5 katılıyorum, %30.8 tamamen katılıyorum, %18.7 az katılıyorum, %1.1 hiç katılmıyorum. Sınıf yönetimini kolaylaştırıyor, %42.9 katılıyorum, %29.7 tamamen katılıyorum, %22.0 az katılıyorum, %5.5 katılmıyorum. Ödev takibini kolaylaştırıyor, %34.4 az katılıyorum, %33.3 katılıyorum, %19.4 tamamen katılıyorum, %9.7 katılmıyorum, %3.2 hiç katılmıyorum.

Derse aktif katılımı sağlıyor, %47.7 katılıyorum, %27.3 tamamen katılıyorum, %23.9 az katılıyorum, %1.1 katılmıyorum. Öğrencilere fayda sağlamıyor, %48.9 hiç katılmıyorum, %32.6 katılmıyorum, %14.1 az katılıyorum, %3.3 katılıyorum, %1.1 tamamen katılıyorum. Bilgi çağının gerekliliğidir, %63.0 tamamen katılıyorum, %31.5 katılmıyorum, %5.4 az katılıyorum.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin öğrenme ve öğretim süreçlerinde bilgisayar teknolojilerinden yararlanma düzeylerini, bilgisayar teknolojilerinin kullanımında karşılaşılabilecek problemlerini belirlemek, bu konuda öğretmenlerin kullanım düzeylerini ölçmek ve bu kullanım düzeylerini etkileyen faktörleri belirleyip, alınması gereken önlemler ile bilgisayarın daha etkin kullanılabilmesi için yapılması gereken çalışmalar hakkında görüş belirtmek amacıyla yapılmıştır.

Ankete din eğitimi ile ilgili çeşitli lisans programlarından mezun 26-61 yaş, 1-20 yıl kıdem yılına sahip erkek ve kadın 93 DKAB öğretmen katılmıştır.

Ankete katılanların çoğunluğunu erkekler (%51.7) ve 26-31 yaş arası öğretmenler (%33.4) oluşturmaktadır. Bunlar arasında İlahiyat Fakültesi (Eski ve Yeni Lisans) mezunları (%57) ve 1-5 yıl arası (%42.9) çalışan öğretmenler en yüksek frekansa sahiptirler. Ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun (%97.8) okulunda ve evinde kullanabilecekleri bir bilgisayar ve bir internet ağı bulunmaktadır. Ankete katılanların yarısına yakını (%46.2) bilgisayar kullanmayı hizmet içi kurslarda öğrenmişlerdir. Öğretmenlerden %49.5'i kendisini bilgisayar kullanımında yetersiz görmektedir, hatta çok yeterli gören sadece üç kişidir. Ankete katılan

öğretmenlerin %68.9'u günde 1-4 saat arası bilgisayar başında kalmaktadırlar. Ayrıca öğretmenlerin yarısı günde 1-3 saat arası internet başında kalmaktadırlar. Öğretmenlerin öğretim amaçlı en çok faydalandıkları DKAB sitesinin www.dindersi.com olduğu gözlenmiştir. Devlet memuru (%93.3) olan öğretmenlerin ankete daha çok ilgi gösterdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin %33.4'ü bilgisayarı 4-7 yıl'dır kullanmaktadır. Kendi kendine (%56.9) bilgisayar öğrenen öğretmenlerin sayısı yarıdan daha da fazladır. Öğretmenlerin okullarda var olan yeni teknolojilerden yeterince faydalanmama nedenlerinin çoğu (%60.2) bu konudaki bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Katılımcıların yarısına yakını Word, Powerpoint, Excel'i genellikle (%47.8) kullanmaktadırlar. Dil eğitiminde bilgisayarlı eğitim öğretmenler tarafından bazen (%27.6) tercih edilmektedir. Öğretmenler film izlemek için bilgisayarı bazen (%40) kullanmaktadırlar. Bilgisayarda oyun oynayan öğretmen sayısı da çok azdır (%36.6). Katılımcılardan yarısından fazlasının (%51.1) e-mail uygulamalarını bildikleri gözlenmiştir. Verilerden Blogs/forums/internet groups'lara üyeliklerin az olduğu ve bazen (%24.1) uyguladıkları görülmektedir. Ölçme ve değerlendirmede bilgisayar kullanımında %33.3 civarı bir oranda gözlenmiştir. Vitamin gibi eğitim sitelerinden arada öğretmenlerin %31.5'i yararlanmaktadırlar. Öğretmenler e-okul'u (%45.1), internet'i (%63.4), Messenger'i/ Skype'yi (%32.6), Facebook'u/Tweeter'i (%32.6) genelde kullanmaktadırlar. Gazete okumak (%28.9), alışveriş yapmak (%33.3), yabancı dili geliştirmek (%32.2), e-book okumak (%34.1) ve gezi-tatil araştırması yapmak için bazen bilgisayardan faydalanan öğretmenler internet bankacılığında (%22.7) da arada bir faydalanmaktadırlar. Katılımcıların yarısı DKAB sitelerinden (%85) yararlandıklarını ifade etmişlerdir.

Bilgisayar destekli eğitimin öğretmenler açısından dersin kalitesini artırdığını (%50.5), öğretmenlerin tarzına uygun bir öğretim yöntemi olduğunu (%52.7), öğrenmeyi daha aktif hale getirdiğini (%49.5), öğrenciye cazip geldiğini göstermektedir (%54.3). Fakat öğretmenlerin zamanını aldığını (%28), iş yükünü biraz azalttığı (%34.1) düşünülse de ödev takibinde bilgisayarın çok verimli kullanılmadığı (%34.4) görülmektedir. Bilgisayarın ölçme-değerlendirmeyi daha kolay hale getirdiğine katılanların oranı %44.9'dur. Katılımcılar bilgisayar sayesinde sınıf yönetiminin daha kolay olduğunu (%42.9), kendi verimlerinin bilgisayar sayesinde arttığını (%49.5), derse aktif katılım sağladıklarını (%47.7), öğrenciye fayda getirdiği (%48.9) görüşündedirler. DKAB öğretmenlerinin büyük çoğunluğu (%63) bilgisayarın çağın bir gerekliliği olduğu fikrine katılmaktadırlar.

Öneriler:

- Katılımcıların yaş dağılımına bakarak, ankete daha çok genç öğretmenlerin ilgi gösterdiğini söylenebilir. Kıdem yılı dağılımına

göz atıldığında yine aynı durum söz konusudur; 1-10 yıl arasında ki öğretmenler ankete daha çok rağbet göstermişlerdir. Bu konuda daha ileri yaşta ki öğretmenlere farklı eğitimler verilerek bilgisayara ilgi arttırılabilir.

- DKAB öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerine karşı ilgilerinin olduğu fakat bilgi eksikliğinden kaynaklanan sıkıntılar da mevcuttur. Öğretmenlerin bilgisayar teknolojileri konusunda bilinçlendirilmesi ve altyapılarının sağlanması gerekmektedir. Kendilerini bilgisayar kullanımı noktasında yetersiz gören öğretmenlerin Teknoloji destekli eğitim konusundaki eksiklikleri eğitim ve öğretim teknolojileri alanında uzman kişiler tarafından verilecek hizmet içi eğitimlerle geliştirilmelidir.
- DKAB öğretmenlerin çoğunluğunun evinde bilgisayarın olması, bilgisayar teknolojilerini önemsediklerini göstermektedir. Okullarda daha nitelikli bir eğitimin DKAB öğretmenleri tarafından verilebilmesi için, bu öğretmenlerin okul yönetimi tarafından ya da MEB tarafından desteklenerek bilgisayarlı eğitime dayalı öğretim teknikleri seminerleri ya da kursları verilmesi gerekmektedir. Okullarda din eğitimini daha etkili ve daha çekici hale getirmek için yeni teknoloji ürünleri hakkında DKAB öğretmenlerine bilgi aktarılması ve uygulamalı eğitimle (simülasyon) gösterilmesi Din Öğretimi Genel Müdürlüğü yetkililerine önerilebilir.
- Kendi kendine bilgisayar öğrenen DKAB öğretmen oranının fazla olması sebebiyle, DKAB öğretmenleri yetiştiren Fakültelerin ders programlarına bilgisayar kullanma becerisiyle ilgili ek dersler konulmalıdır. İlahiyat ve Eğitim Fakülteleri öğretmen adaylarına üst düzeyde bilgisayar ve internet okur-yazarlığı kazandırılmalıdır. Öğretmen adayları mezun oldukları zaman bilgisayar ve interneti eğitim ortamlarında etkin olarak kullanabilmeli ve bilgiye ulaşma aracı olarak bilgisayar ve interneti rahatça kullanmalıdır. Ayrıca İlahiyat Fakültelerinde ve Eğitim Fakültelerinde yetiştirilen DKAB öğretmenlerinin kalite standartları acilen tespit edilerek, bilgisayar kullanımındaki standartlar belirlenmelidir.
- DKAB öğretmenlerinin faydalandıkları eğitim amaçlı siteler üzerinde daha geniş kapsamlı bir araştırma yapılabilir. DKAB öğretmenlerinin kullandıkları sitelerde bazen yanlış bilgi aktarımı olmaktadır. Bunun acilen Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından denetlenmesi gerekmektedir.
- DKAB öğretmenlerin büyük çoğunluğu bilgisayarlı eğitimin öğrenmeyi daha etkin hale getirdiğini söylemişlerdir, fakat bu derslere uygun olarak hazırlanmış materyallerin sayısı oldukça azdır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ders konularıyla ilgili etkinlik örnekleri

öğretmenler tarafından hazırlanmalıdır. Bunun için İlahiyat ya da Eğitim Fakültelerinde öğrencilere kendi materyallerini hazırlayabilecekleri bir eğitim verilmelidir. En az 2 kredi olması gereken bu dersleri alanında kalifiye öğretmenler tarafından verilmelidir.

- Ayrıca böyle bir çalışma İmam Hatip Meslek dersleri öğretmenleri üzerinde de yapıp, DKAB öğretmenleriyle karşılaştırılabilir.
- DKAB öğretmenlerinin internet kullanımı ile ilgili yapılmış çalışmaların da az olması nedeniyle, bu tür çalışmalara yoğunluk verilmelidir. Örneğin, bunlardan birisi DKAB öğretmenlerin internet kullanımlarının mesleki gelişimlerine etkisi incelemek olabilir.
- Bütün bunların yanı sıra Bilgisayar destekli eğitiminde kalitesini artırılmalı, özellikle geçmiş olumsuz tecrübelerden ders çıkarılarak yeniden yapılandırılmalı, eğitim tasarımlarının niteliği artırılmalı, standartlar belirlenmeli, zaman iyi kullanılmalı ve belirlenen programlara uyulmalıdır (Fallows, 2005).

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, B., & Yılmaz, M. (2005). Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları. *Eğitim Araştırmaları*, 19, 1-14.
- Akyürek, S. (2008). Din Öğretimi (Model, Strateji, Yöntem, Teknikler), Kayseri: Laçın Yay.
- Alkan, C.(2005). Eğitim Teknolojisi, Ankara: Anı Yayıncılık,
- Aydın, M.Z.(2007). Din Öğretiminde Yöntemler, Ankara: Nobel Yay.
- Bilgin,B & Selçuk,M. (1995). Din Öğretimi Özel Yöntemleri, Ankara: Gün Yayınları, s 159.
- Bobda, C. & Rettberg, A.(2005). New Trends and Technologies in Computer-aided Learning for Computer-aided Design.
- Burger, D.(1996) . Les Nouvelles Technologies dans l'Education des Déficients Visuels, Editions Inserm.
- Demirel, Ö. (1996). Genel Öğretim Yöntemleri, Usem Yayınları, Ankara, s73.
- Dinçer, S. (2006). Bilgisayar Destekli Eğitim ve Uzaktan Eğitime Genel bir Bakış, *Akademik. Bilişim 2006*, 9-11 Şubat, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Fallows, S & Bhanot, R. (2005). Quality Issues in ICT-Based Higher Education, New York: Routledge, S34.
- İmpagliazzo, J. (2004). History of Computing in Education, J.A.N, Lee, Norwell, USA, s 9.
- Kaya, Z.(2005). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Keser, H.(1991). ‘ Eğitimde nitelik geliştirmede bilgisayar destekli eğitim ve ders yazılımların rolü’, Eğitimde Arayışlar 1. Sempozyum’da Sunulan Bildiri Metinleri, 13-14 Nisan 1991, Özel Kùltür Okulları, Eğitim- Araştırma-Geliştirme Merkezi, s 178-183.
- MEB, 2001,MEB Genelge, 2001/53, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2006). Temel eğitime destek projesi “öğretmen eğitimi bileşeni” öğretmenlik mesleki genel yeterlikleri. *Tebliğler Dergisi*, 2590, 1491-1540.
- Mertens, D.M.(2005). Research and evaluation in education and psychology: Integrating diversity with quantitative, qualitative and mixed methods (2nd ed), Newbury Park, Inc.
- OCDE. (2008). Les Grandes Mutations qui transforment l’education, s56.
- Odabaşı, F. (2006). *Bilgisayar Destekli Eğitim. Ünite 8*, Eskişehir: Açık öğretim Yayınları, s,135.
- Saban, E. (1992). Computer Aided Education Issues and Strategies - A Case Study of Turkey, *Journal of Teaching in International Business*, Volume 3, Issue 4 , pages 45 – 57
- Sünbül, A.M. (2007), Öğretim İlke ve Yöntemleri, Konya: Çizgi Yayınları.
- Taştekin, O.(2008). Bilgisayar destekli teknolojinin görsel sınıf projesinde din kùltürü ve ahlak bilgisine uygulanabilirliği, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, sayı:12, 179-198.
- Uşun, S. (2004). Bilgisayar Destekli Öğretimin Temelleri, Ankara: Nobel Yayınları.
- Yalın, İ.H.(2000). Öğretim Teknolojileri ve Materyale Geliştirme, Ankara: Nobel Yayınları.
- Yıldırım, A ve şimşek, H., 2006, Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı
- www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/1OLTP/2276/unite08.pdf.s135
- www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/1OLTP/2276/unite_08.pdf.s7